

**Mikkelin kaupungin oikaisuvaatimus Etelä-Savon hyvinvointialueen hallituksen päätökseen
16.3.2023 § 108**

Aluehallitus 27.04.2023 § 152
2401/00.02.01/2023

Valmistelija

Henkilöstölakimies Aki Rasimus puh. 040 656 7444
Lakimies Tarja Poikolainen puh 040 3599483

Mikkelin kaupunki on jättänyt liitteenä A oleva oikaisuvaatimuksen aluehallituksen päätöksestä 16.3.2023 § 108.

Hyvinvointialuelain 142 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen ja aluevalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialuelain 3 §:n mukaan jäsen on kunta, joka sijaitsee hyvinvointialueen alueella.

Oikaisuvaatimus on saapunut Etelä-Savon hyvinvointialueen kirjaamoon määräajassa.

Oikaisuvaatimuksen mukaan Mikkelin kaupunki vaatii aluehallituksen 16.3.2023 § 108 kumoamista sekä uuden päätöksen tekemistä siten, että kertapalkkio maksetaan Sosiaali- ja terveysalan neuvottelujärjestö Sote ry:n sekä Kunta- hyvinvointialuetyönantajat KT:n sopimuksen mukaisesti sopimuksessa nimetyille erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon sekä sosiaalihuollon henkilöstölle (2811 henkilöä). Toissijaisena vaatimuksena on, että mikäli sopimuksen tulkintaa laajennetaan, tulee näistä kustannuksista vastata hyvinvointialue.

SOTE ry ja KT ovat 3.10.2022 hyväksyneet valtakunnansovittelijan 2.10.2022 tekemän sovintoehdotuksen. Sovintoehdotus on muodoltaan kunnallisen pääsopimuksen 17 §:n mahdollistama erillissopimus.

Sovintosopimuksessa todetaan mm. seuraavaa:

”Valmiuslain aikaisiin erityisolosuhteisiin liittyvä SOTE-sopimuksen henkilöstölle maksettava kertapalkkio.

Soveltamisala

COVID-19 -viruksen aiheuttama erityinen altistumisen riski sekä valmiuslain rajoitukset kohdistuivat koronapandemian alkuaikoina erityisesti erikoissairaanhoidon tiettyihin yksiköihin (teho-osastot, teho-osastoihin kytkeytynyt kuvantaminen ja laboratoriotointa, kohortit eli koronavuodeosastot, päivystys ml. synnytysten hoito ja ensihoito) ja niiden henkilöstöön. Puutteellinen suojaus altisti henkilöstöä myös erityisesti kotihoidon palveluissa, vanhusten tehostetussa palveluasumisessa ja vanhusten pitkäaikaisen laitoshoidon toimintayksiköissä. Koronaepidemian alkuvaiheessa kyse oli uudesta ja ennenkokemattomasta tilanteesta.

Koronapotilaiden hoitoon osallistuneelle em. toimintojen SOTE-sopimuksen henkilöstölle maksetaan SOTE-sopimuksen II luvun 14 §:n 1 momentissa tarkoitettu kertapalkkio.

Kertapalkkio

Ko. henkilöstölle maksetaan SOTE-sopimuksen II luvun 14 §:n 1 momentissa tarkoitettu kertapalkkio maaliskuun 2023 palkanmaksun yhteydessä. Kertapalkkion suuruus on 600 euroa.

Kertapalkkio maksetaan ko. henkilöstölle, joiden palvelussuhde työnantajaan oli voimassa vähintään seitsemän kalenteripäivää 13.3.-15.6.2020 välisenä aikana. Kertapalkkion edellytyksenä on, että palvelussuhde samaan työnantajaan on edelleen voimassa 28.2.2023.

Neuvottelumenettely ja päätöksenteko

Pääsopijajärjestöjen edustajat voivat esittää omat ehdotuksensa palkkion jakamiseksi yllä olevien periaatteiden mukaisesti. Jollei esityksistä ole mahdollista päästä yksimielisyyteen, työnantaja päättää kertapalkkion yllä mainittujen periaatteiden pohjalta annetun aikataulun puitteissa.”

Kunnat eivät ole kertapalkkiota koskevassa asiassa asianosaisia, koska sovintosopimus on neuvoteltu KT:n ja Sote ry:n välillä. Sopimus ei siis ole edellyttänyt neuvotteluja tai erillisiä kuulemisia kuntien kanssa, vaikka päätöksellä voi olla taloudellisia vaikutuksia kunnille, koska sovintosopimus on osa virka- ja työehtosopimuskokonaisuutta.

Sovintosopimuksen soveltamisala käsittää yksiköitä eikä siinä ei ole rajattu eri ammattiryhmiä kuuluvaksi sopimukseen tai sopimuksen ulkopuolelle. Sovintosopimuksen mukaisesti pääsopijajärjestöt ovat antaneet omat ehdotuksensa palkkion jakamisesta. Hyvinvointialue on työnantajana neuvotellut paikallisesti pääsopijajärjestöjen kanssa ehdotusten pohjalta. Kertapalkkion maksamiseen oli neuvotteluissa esillä kolme vaihtoehtoa. Vaihtoehdot rakentuivat sovintosopimuksen suppeaan tai hieman laajempaan tulkintaan tai kolmantena vaihtoehtona siihen, että koko sote-sopimuksen alainen henkilöstö saa kertapalkkion. Käydyissä neuvotteluissa työnantaja toi esille vaihtoehdon, jossa kertaerän saajat rajattiin KT:n ja Sote ry:n välisen sovintosopimuksen mukaisesti ja sovintosopimuksen ehtojen mukaisesti. Tämä ehdotus ei pitänyt sisällään kaikkia henkilöstöjärjestöjen esityksiä vaan rajattiin ns. tiukemmin sovintoratkaisussa mainittuihin toimintoihin. Tätä esitystä henkilöstöjärjestöt eivät kannattaneet, jolloin voidaan todeta, että yksimielisyyttä ei neuvotteluissa saavutettu johtoryhmälle ja edelleen aluehallitukselle esitettävän vaihtoehdon osalta, jolloin työnantaja päättää kertapalkkion maksamisesta annetun aikataulun puitteissa.

Sovintosopimuksessa todetaan, että hyvinvointialueella työnantajana on ollut toimivalta päättää kertakorvauksesta sekä sen laajuudesta sovintosopimuksen periaatteiden pohjalta. Kertakorvaus on maksettu sovintosopimuksessa määriteltyjen toimintojen henkilöstölle.

Arvioitaessa kunnille siirtyvää maksuosuutta tulee huomioida seuraava kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston 8.11.2022 antama lausunto 134:

”Sovintoehdotuksen mukainen koronapotilaiden hoitoon osallistuneelle henkilöstölle maksettava kertapalkkio maksetaan henkilöstölle, joka on ollut kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa 13.3.–15.6.2020 välisenä aikana. Suoriteperusteen mukaan meno kohdistetaan sille tilikaudelle, jonka aikana tuotannon tekijä on vastaanotettu.

Koska kertapalkkion maksamisesta on sovittu vasta vuonna 2022, kyse ei ole aikaisempaan tilikauteen liittyvän virheen korjaamisesta. Kertapalkkiosta aiheutuvat menot kirjataan työnantajana olevan kunnan tai kuntayhtymän vuoden 2022 kuluksi ja siirtovelaksi. Kirjaus vuodelle 2022 tehdään menojen arvioituun määrään perustuen, ja arvioitua määrää oikaistaan tarvittaessa vuonna 2023.

Voimaanpanolain 20 §:n mukaan laissa tarkoitettujen sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien velat siirtyvät hyvinvointialueille 1.1.2023. Myös kertakorvauksesta syntyvä siirtovelka siirtyy hyvinvointialueelle.

Hyvinvointialueen maksettavaksi tuleva kunnasta ja muusta kuin edellä mainitusta sairaanhoitopiirin tai erityishuoltopiirin kuntayhtymästä hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön kertapalkkio voidaan kirjata hyvinvointialueella vuonna 2023 siirtovelaksi henkilöstölle ja saamiseksi kunnalta tai kuntayhtymältä. Toinen vaihtoehto on käsitellä kunnan tai kuntayhtymän suoritusta menonsiirtona.

Saamisten ja velkojen maksuissa otetaan huomioon alun perin kirjatun korvauksen määrän mahdollinen oikaisu. Oikaisu kirjataan vuodelle 2023. Oikaisuerän kirjauksessa hyvinvointialueen vastapuolena on joko toimintaansa jatkava kuntayhtymä tai lakanneen tai purkautuneen kuntayhtymän jäsenkunnat. Toimintaa jatkavassa kuntayhtymässä oikaisu vaikuttaa vuoden 2023 maksuosuuksiin tai ylijäämän tai alijäämän määrään.

Kuntayhtymän kuluksi ja siirtovelaksi kirjaama kertapalkkio vaikuttaa joko jäsenkuntien maksuosuuksiin tai kuntayhtymän jäsenkunnille jaettavan ylijäämän tai jäsenkuntien katettavaksi tulevan alijäämän määrään ja se tulee rahoitetuksi niiden osana”

Kuten lausunnossa todetaan, kirjataan korvaus saamiseksi kunnalta tai kuntayhtymältä hyvinvointialueelle. Kuntayhtymän kuluksi ja siirtovelaksi kirjaama kertapalkkio vaikuttaa joko jäsenkuntien maksuosuuksiin tai kuntayhtymän jäsenkunnille jaettavan ylijäämän tai jäsenkuntien katettavaksi tulevan alijäämän määrään ja se tulee rahoitetuksi niiden osana. Tämän lausunnon mukaisesti tulee sovellettavaksi voimaanpanolain (616/2021) mukaiset määräykset kuntayhtymien alijäämien kattamisvelvollisuudesta. Tämäkään ei edellytä kuntien kuulemista, koska kuntien velvollisuus korvata kertakorvauksesta aiheutuneet kustannukset syntyy suoraan lainsäädännön perusteella.

Aluehallituksen päätöstä on perusteltu ko. asian esittelytekstissä.

Voimassa olevan Etelä-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 31 §: mukaisesti aluehallituksella on oikeus siirtää sille kuuluvaa toimivaltaa. Toimivallan siirto on tässä asiassa tehty asiaratkaisun yhteydessä hallintosäännön mukaisesti. Näin ollen asiassa ei ole tapahtunut toimivallan ylitystä.

Aluehallituksen päätöksessä mainitut euromäärät ovat olleet laskennallisia enimmäismääriä. Nämä luvut ovat tarkentuneet siten, että laskennalliset määrät ovat pienentyneet lopullisessa laskutuksessa. Lopullinen Mikkelin kaupungin osuus on jäänyt tarkistuksen jälkeen 110 306,93 euroon.

Oikaisuvaatimusta arvioitaessa tulee myös ottaa huomioon, että sovintosopimuksessa on edellytetty kertapalkkion maksamista maaliskuun 2023 palkanmaksun yhteydessä. Näin ollen aluehallituksen mukaista koronakorvausta koskeva päätös on laitettu täytäntöön sovintosopimuksen mukaisesti maaliskuun palkan maksun yhteydessä.

Edellä mainitun perusteella Mikkelin kaupunki ei ole esittänyt hyväksyttävää lainmukaista perustetta oikaisuvaatimuksen hyväksymiselle.

Vs. hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus hylkää Mikkelin kaupungin oikaisuvaatimuksen asiaselostuksessa mainituilla perusteilla.

Käsittely:

Esteellisinä asian käsittelyn ajaksi poistuivat (HallintoL 28 § kohta 5):

Pirkko Valtola

Oskari Valtola

Jaana Strandman (poistui kokonaan kokouksesta esteellisyyden ilmoittamisen jälkeen, tilalle saapui varajäsen Kirsi Visunen)

Janne Laine teki seuraavan vastaesityksen:

Esitän että hyväksytään oikaisuvaatimus

Vastaesitys raukesi kannattamattomana

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi

Mikkelin kaupunki